

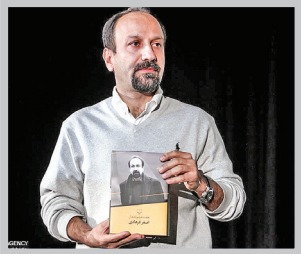
## روایتی از مقاومت و آزادگی

خاطرات آزادگان از دوران اسارتشان بخشی از ادبیات مقاومت ما را تشکیل می‌دهد. برخی از این آثار مانند «زندان الرشید» نوشته محمدمهدی بهداروند در ژانر مستند، برگزیده جایزه ادبی جلال آل احمد شده‌اند. «زندان موصل»، که جواد کامور بخشایش آن را گردآوری و تدوین کرده، نیز یکی از آثار برجسته در حوزه ادبیات مقاومت به شمار می‌رود که به‌تازگی منتشر شده. «زندان موصل» به خاطرات «علی اصغر رباط جزّی» از رزمندگان و اسرای دوران دفاع مقدس می‌پردازد که بیش از هشت سال از دوران اسارت خود را در دو‌گاه‌های عراق گذرانده و در این مدت اقدامات مختلفی از نظر فرهنگی، سیاسی و عقیدتی برای تقویت روحیه اسرا و نیز اتحاد میان آن‌ها انجام داده. این کتاب توسط انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است.

#### • کتابگردی•

«**احسان بهمنی**»

چندی پیش مهم‌ترین جایزه کتاب در کشورمان، یعنی جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، با برگزاری مراسم تجلیل از برگزیدگان به کار خود پایان داد. در کتابگردی این هفته قصد داریم برخی از آثار برگزیده این جایزه را معرفی کنیم که برای مخاطبان نشر به آینه‌نو هم می‌تواند جذاب باشد.



#### ■ اصغر فرهادی نیامد

یکی از حاشیه‌های مراسم سی و سومین دوره جایزه کتاب‌سال جمهوری اسلامی ایران ویست‌وسومین دوره جایزه جهانی کتاب سال که با حضور دکتر حسن روحانی رئیس‌جمهور کشورمان برگزار شد، قرائت‌نشدن نام اصغر فرهادی به عنوان یکی از برگزیدگان بود. فرهادی فیلمساز با کتاب «هفت فیلم‌نامه از اصغر فرهادی» که سال گذشته توسط نشر چشمه منتشر شده در گروه نمایش‌نامه سی و سومین دوره جایزه کتاب‌سال، حاضر رتبه‌برگزیده‌شده بود.به گفته‌مسئولان برگزارای این مراسم،نام کسانی در برنامه جایزه کتاب‌سال با حضور رییس‌جمهوری خوانده شد که در جلسه حاضر بودند و باید برای دریافت لوح روی سن می‌رفتند. ظاهرا فرهادی به دلیل حضور در سر صحنه فیلمبرداری نتوانسته در این مراسم حاضر شودو بر اساس پروتکل تشریفات نهاد ریاست جمهوری، چنانچه برگزیده یک جایزه از جمله جایزه کتاب سال در برنامه‌ای غایب باشد که رئیس‌جمهور در آن حضور دارد، نامش اعلام نمی‌شود.

#### ■ نامه‌های پر تب و تاب بورخس

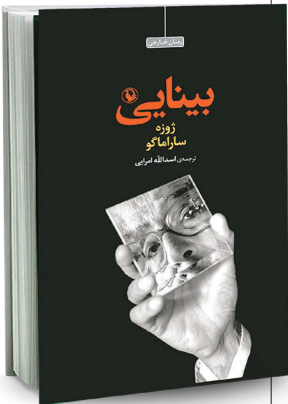
اگر از خبر کتاب‌های مرجع و تخصصی بگذریم که اغلب برگزیدگان کتاب سال در زمره آن هستند، تنها چهار پنج کتاب باقی می‌ماند که شاید خوانندش برای مخاطبان عام جذاب باشد. یکی از این آثار که برگزیده گروه «ادبیات و زبان های دیگر» است کتاب «نامه‌های پرتب و تاب» از خورخه لوئیس بورخس نویسنده فقید آرژانتینی است که توسط نسخه شبیری به فارسی برگردانده شده و نشر مشکی سال گذشته آن را روانه بازار کرد. «نامه‌های پرتب و تاب» همان‌طور که از نامش پیداست در واقع مجموعه‌ای از نامه‌های بورخس را تشکیل می‌دهد که آن‌ها را در اوایل دوره جوانی خود یعنی بین بیست تا بیست‌وسه سالگی نوشته است. این نامه‌ها که از سوی بورخس به دو نفر با نام‌های سودا و آبراموویچ نوشته شده از سوی همسر بورخس پیدا و توسط ناشری سوئیسی منتشر شده‌است.

#### ■ سه کتاب خواندنی



در گروه تاریخ سه کتاب «نامه سرگشاده به اسکندر کبیر»، «استالین» و «تاریخ جامع ایران» به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند. «نامه سرگشاده به اسکندر کبیر» نوشته بی‌یر بریان و ترجمه مهشید نونهالی توسط بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه در قالب مجموعه «هزارهای دنیای باستان» منتشر شده است. این کتاب نه تاریخ است و نه وقایع‌نگاری؛ روایتی است در قالب پرسش‌هایی تامل‌برانگیز در آن روزگاری که تاریخ هخامنشیان زیر سُم ستوران مقلدوینان آرام‌آرام محو و نابود می‌شد؛ پرسش‌هایی از آغاز ظهور تا فرجام اسکندر. «استالین» اثر ادوارد رادزینسکی و ترجمه آبتین گلکار که سال گذشته توسط نشر ماهی راهی بازار نشر شد، در دهه ۹۰ میلادی منتشر شده و یکی از جامع‌ترین زندگینامه‌های استالین است. این کتاب از آن‌جا که بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی نوشته شده، به اسناد زیادی دسترسی داشته که محققان پیش از آن دسترسی نداشت‌اند. این کتاب را آبتین گلکار مستقیما از زبان روسی ترجمه کرده است و شامل ۴۵ صفحه عکس‌های بعضا دیده نشده از استالین و اطرافیان اوست. کتاب ۲۰ جلدی «تاریخ جامع ایران» نیز حاصل تلاش جمعی از نویسندگان و محققان ایرانی است زیر نظر محمد ظاهم موسوی بجنوردی که توسط مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی منتشر شده و وجوه مختلف تاریخ سیاسی و اجتماعی و فرهنگی ایران از دوران پیش از اسلام تا انقراض قاجار را شامل می‌شود.

## ۸ | کتبی‌نو



ژوزه ساراماگو در رمان «کوری»، که برای آن جایزه نوبل ۱۹۹۸ را دریافت کرد، شهری را به تصویر کشید که همه مردمش بینایی خود را از دست می‌دهند؛ فضایی هولناک که مخاطب را با خود تا انتها همراه می‌کند. ساراماگو، اهل پرتغال، که به استفاده از تمثیل‌های فراوان در آثارش شهرت یافته در مان دیگری با نام «بینایی» داستان قهرمانانش را دنبال می‌کند. این رمان درباره مردمان سرزمینی است که از کوری رها شده‌اند و دوره‌ای جدید از زندگی را تجربه می‌کنند. نشر مروارید رمان «بینایی» را که اسدالله امرایی ترجمه کرده در ۳۱۰ صفحه با قیمت ۱۹۵۰۰ تومان روانه بازار نشر کرده است. نسخه اصلی این کتاب به زبان پرتغالی در سال ۲۰۰۴ منتشر شد و ترجمه انگلیسی آن حدود دو سال بعد به چاپ رسید. کیومرث پارسای، بهاره پاریاب، حبیب گوهری‌راه، علی‌رضا روزخوش و علی‌رضا شاهری نیز پیش از این «بینایی» را به فارسی ترجمه کرده‌اند.

#### ■ پیدا و ناپیدای حاکمان سعودی

این روزها عربستان یک پای ثابت در بیشتر غائله‌های خاورمیانه است؛ سوریه، یمن،

### چیستا یثربی از حال و هوای تازه نوشتن می گوید:

# خدا حافظی بافضای مجازی

#### • کمیل انتظاری • «روزنامه‌نگار»

چیستا یثربی نویسنده و نمایشنامه‌نویس نام‌آشنایی است که این روزها با نگارش رمان «پستچی» تجربه موفقی را در نوشتن برای فضای مجازی در کارنامه خود به ثبت رسانده است؛ تجربه‌ای که سبب برگزیده شدنش در نخستین «جشنواره کتاب مجازی» شد ولی به گفته خودش برایش کم دردسر نداشت. با او که دانش‌آموخته دکترای روانشناسی از دانشگاه تورتو کانادا است و ید طولایی هم در نویسندگی و کارگردانی تئاتر دارد، درباره تازه‌ترین آثارش و تجربه‌اش در تشویق مخاطبان شبکه‌های اجتماعی به خواندن کتاب گفت‌وگویی انجام کردیم که در ادامه می‌خوانید.

□□□

■ **امسال حضور مؤثری در فضای مجازی داشتید و مخاطبان زیادی با داستان «پستچی» همراه شدند. چه شد که وارد فضای مجازی شدید؟**

پیش از این تجربه حضور در فضای مجازی را نداشتیم. به تشویق دخترم وارد شبکه‌های اجتماعی شدم، آن‌هم برای تبلیغ نمایش «فقط به خاطر من» که فروردین امسال در سالن چهارسوی تئاتر شهر به روی صحنه رفت. پس از مدتی تصمیم گرفتم داستانی سریالی را در یکی از شبکه‌های اجتماعی منتشر کنم. «پستچی» که سی قسمت آن در فضای مجازی به اشتراک گذاشته شد، حاصل این تجربه بود.

■ **که تجربه موفقی تلقی می‌شود. به نظر نمی‌رسید مخاطبان شبکه‌های اجتماعی حوصله خواندن یک رمان را داشته باشند. چطور حاضر به قبول این ریسک شدید؟**

اتفاقاً می‌خواستیم نشان دهم که مخاطبان حاضرند یک داستان را تا انتها دنبال کنند؛ داستانی که کشش لازم را داشته باشد. من از ابتدا با اهداف مشخص وارد فضای مجازی شدم و سعی کردم با شناخت و آسیب‌شناسی آن، داستانی در این زمینه بنویسم. «پستچی» با استقبال زیادی همراه بود. البته به گمانم در مورد «شیدا و صوفی» اشتباه کردم، چون خواندن یک داستان ۱۰۰ قسمتی خارج از حوصله مخاطبان است. از سوی دیگر، در کشور ما برای فعالیت در فضای مجازی باید خیلی پوست کلفت باشی. چون با انواع و اقسام واکنش‌ها و تهمت‌ها مواجه می‌شوی تا جایی که دخترم که عاشق اصلی من برای حضور در فضای مجازی بود بارها از من درخواست کرد تا از خبر شبکه‌های اجتماعی بگذرم و شاید هم در سال جدید توصیه او را عملی کنم و از دنیای مجازی خداحافظی کنم، ولی از دوستان مجازی هرگز.

#### ■ آیا اهدافی که در نظر داشتید، محقق شد؟

اگر چه از نظر خانوادگی برایم هزینه داشت، اما هدف اصلی من که ترویج و تشویق مخاطبان به مطالعه بود را تحقق بخشید. بیشتر نویسندگان و هنرمندانی که در شبکه‌های اجتماعی حضور دارند پس از دیدن استقبال از «پستچی»، قصه‌هایشان را به اشتراک گذاشتند. ما موفق شدیم مخاطب را تشویق کنیم که نه تنها مطلب را لایک کند بلکه آن را بخواند. از س‌سوی دیگر، بیشتر نمایش‌نامه‌های من و آنچه که در شبکه‌های اجتماعی معرفی می‌کردم به سرعت به فروش می‌رسید که خود نشان‌دهنده توجه مردم به پیشنهادها و علاقه آن‌ها به کتابخوانی است.



کتاب و کتابخوانی

## بازی ساراماگو با کوری و بینایی

لبنان، عراق و... اما به‌راستی حاکمان و مردم این کشور چگونه فکر می‌کنند؟ «نگاهی از درون و برون به تاریخ و هویت در عربستان سعودی» به قلم یاسر قزوینی حائری، عضو هیئت‌علمی گروه تاریخ دانشگاه تهران، تلاش می‌کند به این پرسش پاسخ دهد. در این کتاب ابعاد مختلف اجتماعی و سیاسی تاریخ عربستان سعودی در عصر حاضر واکاوی شده و رویکردوهایی تحت عنوان «گفتمان بن‌غنام» بررسی شده و تداوم آن در تاریخ معاصر عربستان سعودی و حتی جهان اسلام در شکل‌های مختلفی از جمله جریان اخوان سعودی و القاعده رصد شده است.

نویسنده این کتاب معتقد است رد پای این گفتمان را امروزه می‌توان در آنچه خود را دولت خلافت می‌نامد به‌خوبی دید. حائری همچنین در این کتاب به نقش عربستان سعودی در حوادث اخیر سوریه، مصر و یمن پرداخته است. چندروز پیش در سری‌ا اهل‌قلم از «نگاهی از درون و برون به تاریخ و هویت در عربستان سعودی» رونمایی شد. این کتاب در ۲۵۲ صفحه با قیمت ۱۵ هزار تومان به‌تازگی از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی انتشار یافته است.

#### • پیشخوان•

### غول گمنام

انتشارات علمی و فرهنگی پس از سال‌ها بازنشر آثار فاخری را در دستور کار خود قرار داده که برای یافتنشان باید به پستوهای کتاب‌فروشی‌های کتاب‌های دست‌دوم سر می‌زدی. یکی از این آثار «عصر روانشناسی» ارنست هومان ترجمه حمید صاحب‌جمع است که به‌مفاهیم اولیه روان‌شناسی در زمینه‌ای تاریخی می‌پردازد و با زبانی ساده چگونگی اهمیت یافتن مهم‌ترین مسائل روان‌شناسی در متن زندگی روزانه را نشان می‌دهد.

«عصر خرد» نوشته استوارت همشیر با ترجمه احمد سعادت‌نژاد یکی دیگر از این آثار است. در این کتاب رتوس اندیشه فلسفی فیلسوفانی برجسته مانند بیکن، دکارت و لایب‌نیتس به زبانی ساده بیان شده است، به طوری که خواننده معمولی نیز می‌تواند از آن بهره‌برد.

اما ایکی دیگر از آثار این مجموعه که «عصر غول‌ها» نام دارد به سه شخصیت تاریخی می‌پردازد که قرار دادن یکی از این شخصیت‌ها در کنار آن دوی دیگر تعجب‌برانگیز است. وینا دلمار در این رمان تاریخی از غول‌هایی سخن می‌گوید که بخشی از بنای تاریخ معاصر به دست آنان شکل گرفته است. وقایع این

رمان حول سه شخصیت تاریخی ناپلئون بناپارت، تامس جفرسون و تومن لوور تورخ می‌دهد. بعید است نام سومی به گوشتان خورده باشد، اما به اعتقاد نویسنده اگر اندیشه‌های لوور تور در این عصر منتشر نمی‌شد، تاریخ آمریکا و فرانسه با

انقلاب و تحول عظیم روبه‌رو نمی‌شد. اما لوور تور کیست؟ شاید نام‌هاییتی یکی از فقیرترین کشورهای جهان که چند سال پیش پایتختش پورتو پرنس در زلزله‌ای سهمگین با

خاک یکسان شد، به گوشتان آشنا باشد. این آقای لوور تور قهرمان این کشور است که در سال ۱۸۰۴ استقلال این کشور آمریکای مرکزی را از فرانسه اعلام کرد. اما برای دانستن اینکه چگونه این شخصیت در کنار ناپلئون بناپارت یا توماس جفرسون از مهم‌ترین بنیان‌گذاران ایالات‌متحده آمریکا قرار می‌گیرد، باید سری به کتاب «عصر غول‌ها» زد که احمد قاضی آن را ترجمه کرده است.



A T I V E H N O